Ч. 79. Чернівцї, середа дня 10. (22.) квітня 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Для вдів по сьвящениках.

(Промова пос. Олександра Барвіньского, виголошена в Палатї послів дня 15-го с. м. при дискусиї над проектом закона о пенсиях цивільних урядників і слуг державних).

(Конець.)

Наконець мущу ще уважати оправданим та відповідним бажаню всего стану урядничого і то жадане товариства австрийских урядників державних, щоби біжучі удїли призначені на цїли пенсийні не вчислювали ся до звичайних доходів державних, лиш були призначені для доповненя фонду пенсийного, маючого основати ся на підставі асекурацийної технїки.

Я уважав за потрібне порушити сї гадки, щоби звернути увагу високої Палати на деякі постанови проекту закона, котрі без значного обтяженя скарбу державного можуть бути змінені відповідно до оправданих жадань.

Коли-ж правительство предложенем сего проеку закона заопікувало ся тими, котрі ставлять державі до розпорядимости свої сили, щоби уможливити правильну господарку державну або виховати молодїж на будучих горожан держави, то єсть так само обовязком правительства заопікувати ся тими і дати їм спокійнїйший вигляд на безжурність, котрі не лиш своєю урядовою дїяльностию роблять державі значну службу, але сповняють яко вихователї народу і душпастирі свій обовязок дуже часто з найбільшою небезпечностию для свого житя. Маю іменно на думцї греко-католицких сьвящеників в Галичинї і на Буковинї, котрі суть жонаті, і поблагословлені нераз численним потомством. Дотацию греко-католицкого клира становлять головно ґрунти, дохід з котрих вчисляє ся до конґруи, в наслїдок чого приходник дістає лиш незначне доповнене до конґруи, котре звичайно не переходить 300 зр., а в многих приходах виносить меньше як 100 зр. Коли-ж зважить ся, що при теперішній кризї рільничій дохід з господарства рільного упав і не рідко виказує дефіцити, то можна собі легко уявити сумне материяльне положене греко-католицкого духовеньства. З загального їх числа припадає 94 процент на приходників сїльских, котрі мусять покривати значні видатки, коли хотять дати своїм дїтям виховане відповідне станови. Почислїм лиш річне удержане одної дитини в школї в містї по 300 зр. річно, а будемо мати понятє о лихім материяльнім положеню греко-католицкого духовеньства. Крайно лихе положене не дає духовеньству можности заосмотрити відповідно вдовицї і сироти, а наслїдки того такі, що они по найбільшій части суть виставлені на найбільшу нужду, а коли не гинуть з голоду, то мають се завдячувати лиш найвисшій ласцї нашого сьвітлого Монарха, з котрого то найвисшої ласки дістають запомоги і заосмотреня з фонду релїґійного.

Епархіяльні фонди вдовичо-сирітскі в наслїдок лихого материяльного положеня духовеньства не могли осягнути такий стан, щоби вдовицям і сиротам по греко-католицких сьвящениках давати відповідне відносинам часу заосмотрене. Загальне число вдовиць і сиріт львівскої епархії та епархії перемиской і станїславівскої доходить до числа 963, а то 617 вдовиць і 346 сиріт, побори вдовиць на заосмотрене виносять річно на одну особу 55 до 60 зр., а на одну сироту 30 до 60 зр. Сї числа не потребують нїякого коментаря і говорять самі про себе, що таке заосмотрене вдовиць і сиріт по сьвящениках, котрі роблять державі значну службу, єсть зовсїм недостаточне, і невідповідне анї обставинам часу анї повазї духовеньства. Позваляю собі длятого звернути увагу високого правительства на одну в сїй справі петицию львівского митрополичого ординарияту і на численні петициї греко-католицких деканатів. В подібнім прикрім положеню материяльнім знаходить ся також греко-православне духовеньство в Дальмациї, як я то довідав ся з особистих інформаций від

---

3)

БИТВА.

Нарис з природи

Ольги Кобилянської.

(Дальше).

В долинї ждав на повалених умисний поїзд.

Він складав ся з кільканайцятьох возів, спнятих до купи, і з льокомотиви, що нетерпеливо сопіла.

На кождий віз ладовано чотири до шість пнїв і сковувано грубими мов рамена ланьцухами. Сковувано так тїсно, що желїзо вгризало ся в їх тїло, обдерте з кори, і місцями витїкала кров. Єї прятали і злїплювали в клуби і запалену уживали в мрачних осїнних вечерах при перевозї за походню.

З так скованими пнями гнав ся поїзд в низину, розтинаючи від часу до часу воздух проникливим свистом побіди.

На остатнім возї сидїв дозорець.

Затявши свою сокиру в грудь одного великана, що лежав на верха, сидїв він із згорненими на грудях руками і тупим позором.

Так часто їздив вже отсею дорогою! Так часто спочивав єго погляд на шпилях тих гір, так часто слїдив за закрутами желїзної дороги, що тепер вернув ся вже в себе утомлений.

Тії, що над ними він мав надзір, заховували ся спокійно. Они поздоровляли околицю, котрою проїзджали, і пращали ся з нею. На право і на лїво знимали ся гори і були ще вкриті лїсами. Они складались з їх товаришів, були їм ними безлїч лїтами, а тепер розставались з собою на віки. Нїколи не почують уже більше їх шуму...

Пізнїйше вгадували, куди їх везуть. Що з'їзджали в низину, в широкі доли, де гори що раз розступали ся, а з потока бистра ріка розігнала ся, се знали они. Поїзд летїв божевільною скоростию, вив ся тїснинами мов змия, одначе чи се они між люди їхали?

Згадали час супокою, коли стояли гордо, а корон їх зелених дотикали ся лиш хмари і орли! Тепер валяли ся тії корони під ногами... Згадували, як наступало одно по другім і як відтак валились одні по других...

Отже чи везлись тепер до тих, що закупили собі право управляти їх долею? Чи знов до наємників, котрі не знали нї сьвята нї недїлї, а о красї не мали понятя? Але нї; окрім одних і других мусїли бути ще якісь иньші люди, може якісь до них самих подібні!

Так; до них самих подібні!...

. . . . . .

Коли в'їхали по втомляючо-довгій їздї пралїсами в простору долину, доглянули тут і там хатини. Спершу порозкидані по горах, відтак чим раз низше, а врештї і при сїльскій дорозї, котра злучила ся звідкись з желїзною дорогою і не розлучала ся вже з нею більше. Тії хати були маленькі, вкриті дошками і часом камінями приложені, а деякі самими ґонтами.

При якімось шинку, що виринув при дорозї, задержав машиніст поїзд. Він мав забрати якихось чужинцїв і робітників, що дожидали єго тут. Тут і показались мешканцї тих хатин.

Гуцулами звали себе.

Великі і сильні, з славяньскими чертами, в мальовничій одежі — так сидїли і лежали они тут. Ось одна молода жінка з трохи зжитим, але гарним, майже дитячим обличем, одягнена після звичаю свого народа, барвно і суто. Она курила люльку і дивилась байдужно вперед себе, не дбаючи про то, що цїла громада чужих людий неначе пожирала єї очима. Єї товариші, прегарні мужчини, стрункі мов смереки і елястичні, сидїли в хатї тут і там в найвигіднїйших позах на сьвітї. І їх стрій був не меньше ориґінальний. Червоні ногавицї, до того біла, вишивана сорочка, і суто вишивані киптарики. Широкі, барвні, шкіряні пояси, прикрашені наперстками і ріжними блискучими дрібницями. Малі чорні капелюхи, прибрані в павині пера, доповняли стрій.

Се було сьвято, отже они зібрались тут до гульби. Двоїх з них грало на скрипках коломийку. Иньший знов лежав на лаві, простягнувшись на цїлу свою довжину, і глядїв поглядом повним невиразних мрій отвореними вікнами кудись в простір. Давав ся цїкаво оглядати. Всї давали ся оглядати, не відчуваючи сего в нїякий спосіб, немов ті дїти. Самі не показували зацїкавленя, анї для подорожних чужинцїв, що з'являли ся ледви раз в рік в їх околицї, анї для иньших

K.K. ZEITUNGS STEMPEL

преосьв. епископа в Задарі д-ра Мілоша. Єсть длятого обовязком держави і правительства зарадити сему лихому станови основанєм доповняючого фонду пенсийного для греко-католицкого і греко-православного духовеньства. Позваляю собі длятого поставити слідуючу резолюцию:

Взиває ся ц. к. правительство, щоби в справі заосмотреня вдовиць і сиріт по греко-католицких і греко-православних сьвящениках розвело як найскорше потрібні доходженя і предложило о скілько можна найскорше проєкт закона о поборах на заосмотренє тихже до конституцийного трактованя.

Прошу високу Палату о прихильну підпору сеї резолюциї.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 21-го квітня 1896.

Наша цісарева перебуває тепер, як звістно, на грецкім острові Корфу. Єї ласкаве обходженє з бідним людом і доброчинність для бідних взагалї здобули їй щиру любов населеня. Отже оногди прийшло около 5.000 мешканців з своїм парохом на чолї і з музикою перед палату цісаревої і окликали єї почетною горожанкою Демосу Гібрізіс. Цісарева подякувала з балькону за сердечну овацию і надане того достоїньства.

Висьвященє митрополита Чуперковича відбуло ся в недїлю, дня 19-го с. м., в православній церкві у Відни. Посьвящували епископи з Дальмациї Мілош і Петранович. По висьвященю мав митрополит Чуперкович промову волоску, в котрій обговорив післанництво православної церкви, а скінчив по нїмецки, підносячи льояльність гр. пр. вірних.

Іменованє. Радник фінансової прокураториї у Львові др. Євгеній Зубрицкий іменований совітником краєвого суду в Кракові.

Отець декан. О. деканови Ом. Каратницкому з Загвіздя мусимо ще раз посьвятити троха місця з ріжних причин. Найважнїйша для нас причина та, що на нашу думку станїславівска капітула потребує радикальної реформи і доки власти за ту реформу не возьмуть ся, доки преосьв. епископ буде оставати ся під кураделею москвофілів, доти ми сю справу будемо завсїгди порушувати і жадати розумного полагодженя. Тілько надїй, таку вагу покладаємо на наше духовеньство, отже й мусимо жадати, щоби духовеньство було взірцеве. О. Каратницкого іменували деканом тайком поза сесиєю консисторскою, а сей факт сьвідчить найлїпше, які люди управляють епископом і диецезиєю і як. Між тими людьми о. Каратницкий є одною з головних фіґур, протеґованцем маршалка і „patryarchy powiatu“ Чеслава Брикчиньского, котрий повалив п. Гурика против славного п. Винничука — отже трудно, аби ми не займали ся єго особою, так дуже замітною.

Начальник Загвіздя, кількох радних і „писатель“ Іван Стасюк прислали нам письмо з громадскою печаткою про о. Каратницкого. В тім письмі у відповідь на наші давнїйші замітки про о. декана розповідає нам старшина громадска заслуги о. Каратницкого. Аби не посудив нас хто о односторонність, подаємо з сего письма докладний зміст, поки скажемо від себе слово. О. Каратницкий пробуває в Загвіздю від 1888 р. Застав громаду занедбану під кождим взглядом, а тепер люди і до церкви ходять і в скарбонї церковній є 4000 зр. готівки і риз справлено за 2000 зр. На будову нової церкви зібрано около 8000 зр., бо стара церков за тїсна; 130 сяжнїв дров є вже до паленя цегли, церков ставлять на другий рік. О. декан завів в селї моральність і дбає також о добробит громади: 1. цїлу улицю спалену відбудовав коштом звиш 2000 зр. (своїм?) 2. Купив млин, на котрий громада не дала анї крейцара, а тепер має доходу 500 зр. 3. Постарав ся о нові дороги і заробок для громади при нїй, а також о 25 мостів. 4. За пісок і камінь заробляє тепер громада 570 зр., а перше не було нїчого. 5. Двом хлопцям помагає о. К. в ґімназиї. 6. Кладки від паньства Солотвиньского аж у Відни виграв. 7. Завів хоральний сьпів. 8. „Готовий завжди до помочи і поради своїм парафіянам, так що слава єго рознесла ся із цалого повіту“. 9. Таких отців духовних з серцем щирим для народу більше — а певно нїхто не буде виходити до Бразилїї анї на Сибір анї до Америки. Що повисше все наведене — читаємо в тім письмі — правда єсть, кождий з нас посьвідчить і присягу зложить“.

Що старшина з Загвіздя так обстає за своїм панотцем, се обяв дуже відрадний і ми готові вірити, що о. Каратницкий дуже заслужений чоловік. Але коли вже про него тілько сказало ся, то скажемо ще більше, а іменно, не додаючи від себе нїяких заміток, згідно з правдою, згадуємо коротко, що в р. 1891 Василь Добош скаржив о. Ом. Каратницкого о крадїж і спроневірене гроший по помершім (мало бути 700 зр., а люди зізнавали, що 7000 зр.) і — що правда — комната радних відослала жалібника на дорогу цивільну, застановивши слїдство — але о. Каратницкий не скаржив потім Добоша анї о образу чести анї о клевету. Відтак в роцї 1893 Андрій Драґанчук, господар з Загвіздя, скаржив о. Каратницкого о спроневірене, обманьство і надужите власти, заподїяне при ріжних нагодах. Ми знаємо від людий, дуже близьких о. деканови, що в згаданій скарзї говорило ся богато про дїяльність о. К. в громадї. Дїяльність була така, що кількадесять господарів удавало ся (хоч безуспішно) до ріжних властий, щоби увільнили село від о. декана, а о. декан перед комісиєю консисторскою майже на вколїшках просив з плачем господарів, щоби простили єму єго провини, обіцюючи поправити ся. Щоби громада Загвіздь знала, що не пусто-дурно чіпаємо ся людий, скажемо їй, що знаємо докладно вчинки війта К. Костишина, знаємо давнїйші рахунки громадскі (справу з податками і млином), знаємо о комісиях, які приїздили до Загвіздя, знаємо як будував ся один міст, знаємо про пок. тїтку Николи Костишина — і ще неодно иньше. Згідно з правдою зазначуємо, що прокуратория не вважала потрібним вести слїдство против о. Каратницкого, і що о. К. не скаржив відтак А. Драґанчука о образу чести. Констатуємо лише ті факти, здержуючи ся від заміток на адресу о. декана. Кажемо лише ще раз, що станїславівска капітула потребує доконче реформи.

Нова фабрика на Буковинї. Як ми довідуємо ся, задумують пп. Єннер і Ляндав вибудувати в Боянах під Чернівцями фабрику штучного гною. Сими днями має комісия оглянути місце для фабрики. Що така фабрика на Буковинї дуже потрібна і має всякі вигляди на процвитанє, не треба ще окремо доказувати, бо прецїнь знане, що на Буковинї гною нема достатком, а штучного майже нїхто не спроваджує зпоза краю.

Пожар лїса. В недїлю около 1-ої год. з полудня прикликано львівску сторожу огневу за Янівску рогатку, де повстав пожар лїса. Мабуть кинули неосторожні пастухи в сухе листє сїрник, а з того повстав пожар на 3 до 4 морґах лїса. Львівска огнева сторожа взяла ся зараз до гашеня огню і за три години усунула небезпечність. Лїс не ушкоджений, згоріло лише нагромаджене листє. Лїс є власностю міста Львова.

Льокаї. Ті наймити московскі, що найчастїйше воюють з противниками словом „льокаї“, ріжнять ся від наших дїячів тим, що коли наші за простибі служать народній справі, то москов-

---

прояв. Підчас коли поїзд кождим своїм приїздом зворушував всїх сусїдних їх жителїв, звертали они ледви голову в ту сторону. Се було для них з'явище таке чуже і таке їм далеке, они мали з тим так мало спільного, неначе-б були з иньшого сьвіта, і мали з всїм тим так мало стикатись, як з облаками на небесах!

Більше похожі були вже на тих, що сковані в желїзні пута везли ся тепер в низини. Так ненарушимо виростали і они, так гармонїйно, питомо в своїй красї, і в своїх звичаях. На гордих вершинах, в самітних кутах, вели своє житє без панів і без наймитів. Неосьвічені такі, що аж диво і жаль бере, і для всеї величи цивілїзациї неприступні, стрічали они єї здобутки з дитячим усьміхом на устах.

Такі були тії дїти лїсів, що за нїяку цїну не хотїли прикладати рук до звалюваня велитів з їх висоти!

— Що ви за віра?—питали они недовірчиво тих, що прибули обчислити хосен битви. І кажучи се — морщили грізно чола, стискали в в руках топірцї.

На збруї розуміли ся они.

Коли у перше побачили поїзд, то перехрестили ся і сплюнули від себе. В тім була мабуть нечиста сила і они не хотїли жадного дїла мати з тими, що кермували тим всїм. Они і держали ся з далека від цїлого того підприїмства і межи численними наємниками, що брали в битві участь, — не знаходив ся нї один Гуцул.

— Рубайте самі, що Бог сотворив, а нас оставте в супокою! — відповів один з ненавистю на поклик, помагати при зрубуваню дерев.

І їх оставлено в супокою. Їх сьвіт був лїс і гори і лише тут дозрівали они вповнї! Неначе прегарні понсові цьвіти миготїли в своїх гарних мальовничих строях межи зеленю дерев, або пролїтали на скорих густогривих конях, котрих плеканє належало до їх наймилїйших занять.

Лїсами розходила ся луна їх сумовитих пісень.

Се були тії до них подібні люди!..

Коли поїзд знов рушив і чим раз скорше з місця уходив, бачили ті, що знаходились в остатнім возї, через поотвирані вікна і двері шинку, як тут в великім колї гуляли жінки і чоловіки в дикім захватї. — Незабутний вид, перелетний мов блискавиця, а і такий палкий!

Проста мельодия двох скрипок ввела їх в такий запал. З непогамованою, розбуявшою ся охотою гуляли они. Їх одежа і хустки аж повівали в кружаню, а они від часу до часу ухкали з розбурханої, майже дикої веселости. Здавало ся, неначе-б з танцем мало покинути їх все щастє, і они хотїли наситити ся ним на цїле житє...

Перед хатою стояли иньші ґрупами, або лежали, курячи з коротких люльок, розтягнені при своїх осїдланих конях. Здавалось, що хата з цїлою пишнотою барв і богатством житя пролїтає попри поїзд! Одна гарна жінка — удовиця якась — поскакала на молодім півдикім конї до прочих. За нею мчав ся, так само скажено, рій молодих хлопцїв. Она не дала здогонити ся. Звернувши голову аж через плече за ними, оставляючи з простягненими руками коневи свободу в поводах — реготала ся голосним безжурним сьміхом!

Всї ті безжурні, оставлені в шаленій веселости люди сьміяли ся ще тим сьміхом! ще не відчували жадного дрощу при приходї і відходї того страховища, що неприязно сичить, що приносить своєю появою сьвітло, але й несказане горе! Ще не мали жадного прочутя о тій глубокій, розкладаючій тузї з хорим усьміхом на устах, яку викликує лиш образоване і культура! Они жили з дня на день, не дбаючи о будучність і єї безнадїйність; їх бажаня були прості і прозорі, а умова їх щастя — блеск сонця і синє небо...

. . . . . .

В низинї кипіло голосне житє.

Там гомонїла велика парова трачка.

Цегляно-червоні комини предивної великости знимали ся з землї, і викидали чорні хмари диму під небозвід, підчас коли в самім будинку фабрики — панував гук і свист і жужанє, що всї прочі звуки заглушували ся цїлковито.

Округ фабрики на складї лежали тисячі дощок, укладаних високо в верх, приготовлених до транспорту, і зложених на охрест, вузких і широких. Безлїч непотятих пнїв ожидало ще своєї смерти. Тут лежали велити в обемі майже кількох метрів, справдешні чудеса старости і краси,

скі кажуть собі добре платити. І нема на сьвіті більшої безличности, як у наших москвофілів, котрі міліони рублів вже покрали чи „заробили“ за свою аґітацию, а нашим невинним видавцям дошкулюють ріжними підозрінями. Хтож-то про *Діло* давнійше пускав чутки, що єго утримує якийсь князь польский? Пускали їх ті, що самі зовсім зависимі від Москалів і своєї власної думки не сьміють мати. От і тепер таке саме *Галичанинъ* торочить про *Буковину*. А що ми призвичаєні відповідати на таке фактами, то із своєї одної теки, повної документів, записок і спостережень з житя москвофілів, виймаємо кілька дуже цікавих і поучаючих чисел, що дотикають ся н. пр. *Науки*, котра також богато торочила про „льокаїв“, так як тепер *Галичанин*. І так куратор варшавского округа шкільного письмом з дня 4. лютого 1892 до ч. 1.271. прислав в адміністрацию *Науки* 1.205 рублів за 241 примірників „Науки“ і заразом приказав всім дирекциям шкіл у своїм окрузї передплачувати „Науку“ з шкільного фонду. — Начальник сїдлецкої дирекциї школи письмом з дня 30. липня 1887 ч. 5.218 прислав на „Науку“ 170 рублів; так само прислав 26. квітня 1890 р. до ч. 4.441 рублів 170. Начальник холмского шкільного округа письмом з дати Люблин 23. липня 1887 р. до ч. 3984 прислав на „Науку“ 360 рублів; той сам 27. червня 1892 р. до ч. 76 прислав на „Науку“ 260 рублів. Так само приходили гроші і з иньших округів шкільних в царстві польскім. Звідки-ж така ласка для *Науки?*! — а числа наші зовсім правдиві! О тім, що приходило з Петербурга до Відня на руки москвофілів, яку нагороду дістав пок. Наумович від росийского правительства і за що, звідки то походить, що тілько москвофільских ґазет може у нас жити, поки-що не згадуємо; ми сподіваємо ся, що те все для більшої слави Росиї спише в своїх памятниках Купчанко, славний шпіон на всї боки, або хто иньший. Коли-ж они не будуть мати відваги, то ми їх колись виручимо. Вже один еміґрацийний аґент, що тепер сидить в арешті за свої подвиги, хотїв в свій час відкрити ріжні махінациї москвофільскі в окремій брошурі (очивидно із злости, що не дали єму також заробити), але від него весь наклад недокінченої брошури москвофіли відкупили за грубі гроші і знищили (кромі одного примірника, котрий лишив ся на памятку між нами). Так коли не зробив того сей господин, то ми будемо відкривати москвофільскі тайни, о скілько можемо.

Отже тепер спитаємо, чи то за тенденциї прихильні Австриї і Русинам, удостоїлась *Наука* такої підпори ріжних начальників росийских шкіл? Чи *Наука* не була наймитом московским? А всї теперішні москвофільскі видавництва, що — як ми пересьвідчили ся — богато людям висилають ся зовсїм даром, чи можуть говорити о независимости, дорікати другим льокайвтвом, коли понад них більших льокаїв нема? Чому Parlamentär перестав виходити, чому *Наука* виходить тепер так рідко? Бо рве ся тепер москвофілам. рублї не приходять так щедро, один москвофіл другому видирає заробок, а в самім благотворительнім комітетї говорить тепер Ламаньский зовсїм не так, як доси говорили наші москвофіли. А они ще лають других льокаями. Чисто кацапска метода: сам бере, де може, то в Кобурґа, то в Росиї, а наших лає...

В Снятинї скінчили ся минувшої пятницї вибори до тамошної міскої ради. На 36 радних вибрано 18 жидів, 13 Русинів (переважно радикалів), 3 Нїмцїв і 2 Поляків. З Поляків вибрано кандидата на бурмістра, аптикара Нїмчевского і секретаря повітової ради; а між Русинами повітового судию Товарницкого і гр. кат. пароха Філемона Огоновского. Коли зважить ся, кілько християн мешкає в Снятинї, то результат виборів здає ся дивоглядним. Вину того дива приписують п. Нїмчевскому, котрий — як кажуть — звязав ся з жидами, аби конче бути бурмістром. При самих виборах дїяли ся всякі неправильности, а навіть комісия не вільна від того гріху. Тому думають християни внести протест против таких чудних виборів; мабуть і Русини прилучать ся до нових виборів, бо мають надію, перевести вибір ще більшого числа Русинів.

Вистава у Відни, що готовить ся на р. 1898 в 50-ті роковини панованя цїсаря, має задачу з'образити поступ, який Австрия зробила на всїх полях промислового житя за минувших 50 лїт. Віденьске товариство промислове, що дало товчок до уладженя тої вистави, виготовило поки-що такий загальний начерк, котрий очивидно в міру дальшого обговорюваня в не однім ще може змінити ся. Вистава має обняти вісїм частий, а кожда з них буде становити наче окрему самостійну виставу. Перші три части мають обіймати штучний промисл, ремесло і великий промисл, але не, як доси бувало в звичаю, після окремих галузий промислу, тілько щоби наглядно показати постепенний розвій промислу. І так пр. ремесло має показати, як оно дбало і дбає про одїж, поживу і мешкане чоловіка, як зміняв ся спосіб роботи по робітнях, як давнїйше роблено, а як можна і треба робити тепер. Великий промисл буде з'ображений не після сирих материялів, а після технїчних підстав і технїчного знадібя в 50-лїтнім розвитку на поли господарскім і суспільно-полїтичнім. Четверта часть обійме працю жіночу, і то не тілько працю домашну та в робітнях і фабриках, але також і теперішні дороги жіночого образованя, занятя, котрим жінки тепер можуть віддавати ся, та успіхи працї жіночої по урядах, в учительстві і т. д. Пята часть має показати промислові і технїчні успіхи управи державної разом з технїчним шкільництвом. В шестій части буде з'ображений 50-лїтний розвиток Відня так що-до простору міста як і що-до комунїкациї, шкільництва і т. д. Дальшій части припаде розвиток осьвітленя від давних марних початків аж до теперішних винайдень і улїпшень. Вкінци осьма часть обійме етноґрафію австрийских народів з їх звичаями, обичаями, одягом і культурним розвитком.

Борба з піяньством. Видко, що не лише у нас в Европі, а дуже сильно в Галичинї і на Буковинї треба бороти ся з піяньством, але також в Америцї, коли там виходять закони, що визначають ся своєю безогладною строгостю супротив піяків. І так став тепер в Новім Йорку правосильним закон, після котрого нї одна реставрация не сьміє до обіду доставляти вина, а від півночи в суботу до понедїлка зраня мусять всї реставрациї і пиварнї бути замкнені; отворені мають бути лише гостинницї. В приватних клюбах не сьміють члени клюбу в недїлю діставати горячих напитків, нї звичайних нї навіть в якихсь примішках. В недїлю не сьміють навіть гостї у приватних осіб діставати пива або вина; полїция має право ввійти в хату, коли підозріває переступлене того закона. О такім законї доносять американьскі ґазети. Коли оно не є гумбуґ, то якось не конче добре стоїть справа зі свободою в републиках американьских.

Знов скарги. Ми вже нераз мали нагоду, висказати загальні скарги на спілку, котра в Чернівцях завела електричне осьвітлене. Коли вже мешканцї міста уважають додатки до податків за електричне осьвітлене занадто високими, а електричне осьвітлене недостаточним, то ще гірше обурені люди на те, що в послїдних днях не горять лукові лямпи. Сим хочуть мабуть доказати, що Чернівцям може лучше було би, як би були побільшили число нафтових лямп і не мали тепер тілько клопотів.

Перша жертва грому. Від Коросна доносять, що дня 12. с. м., в провідну недїлю навістила тамошну околицю сильна буря з градом і громами. В Полянах, коросняньского повіта, убив грім около 2-ої години з полудня 10-лїтну дївчину і 4 штуки худоби. Хлопчик, що стояв недалеко дївчини, був лише ошоломлений і грім ушкодив єму очи.

Злодїйскі вивіски. Росийскі власти в Конґресівцї викрили цікавий спосіб, як порозумівають ся конокради з своїми спільниками. Доми, в котрих ті злодїї можуть безпечно просити о нічліг і переховане украдених коний, пізнають ся по знаках, уміщених на стодолах або воротах. Найчастїйше ті знаки складають ся з одної лїнії поземної, зробленої вапном, а від сеї лїнії ідуть чотири коротші, простовисні. Такий рисунок мав представлати коня.

Конкурс розписаний на посаду мол. учителя в Лукавци н. С. з рускою викладовою мовою. Подавати треба до 25-го мая с. р.

Дрібні вісти. Черновецкі робітники рішили на зборах в недїлю сьвяткувати день 1-го мая с. р.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 21-го квітня 1896 року.

Відень. Цїсар іменував судових совітників Адольфа Гайлїґа в Чернівцях, Генрика Кріґсфельда в Сучаві і Йосифа Левіцкого у Львові надрадниками при львівскім висшім судї краєвім.

Відень. Мінїстер судівництва перенїс судового радника Оттона Заверквеля з Сучави до Чернівцїв; дальше іменував судовими радниками в Чернівцях: секретаря з титулом і характером радника в Чернівцях Бернгарда Барбера; в Сучаві: повітого судию з Вижницї Йосифа Ґуґальского і секретаря в Чернівцях Ілю Кока.

Відень. *(З ради державної.)* Палата послів приняла в третім читаню пенсийний закон. — Опісля зачала ся ґенеральна дебата над виборчою реформою. Промавляли референт Ґец за проектом, Молодочехи Слявик і Брзорад і пос. Пернесторфер за безпосередним загальним правом голосованя. Іменем консервативної ческої шляхти заявив пос. Пальфі, що она буде придержувати ся правнодержавного становища і висиланя послів до ради державної краєвими соймами. Пос. Мадейский зазначив автономічне становище Поляків. Обидва бесїдники заявили, що будуть голосувати за проектом, аби не проволїкати справи. Антисеміт Шайхер підніс потребу розвязаня ради державної; пос. Рус заявив, що хоч проект не відповідає нїмецкому елементови, то лївиця буде голосувати за ним, бо в проектї містить ся розширене виборчого права, а сего домагала ся лївиця все.

Відень. Барон Гірш помер сегодня о 3-ій годинї зраня. на своїм добрі коло Коморна в наслїдок удару серцевого.

Париж. Писатель Леон Сей помер.

і стрункі молодесенькі ялинки. Майже без перестанку закочувано сьвіжі пнї до фабрики, щоб їх вже по недовгім часї, порозтинаних на тонкі дошки — висувати знов на двір. Поїзд привозив що раз нові жертви, а нїколи не спочиваючий Молох переробляв їх в чудно-короткім часї.

І сим разом знов.

Льокомотиву відіпнято від возів, і ті покотили ся самі з своїми невільниками о кусень вперед і на місце складу. Тут розковано пнї з їх желїзних пут і відладовано.

Коли кочено їх попри вхід фабрики, донеслась до них бесїда майстра від трачки до якихось гостий.

— Пралїси закупила фірма О-ба від релїґійного фонду. Пилимо вже сїм років, і маємо ще три роки перед собою. Денно пилуємо сїмсот пнїв.

Сїмсот пнїв денно!

Як же безсердечно-виразно звучало се!

Сїмсот товаришів їх нищено денно, з котрих потребував кождий десяток лїт, ба сотень лїт, щоб розвинутись до отсего славного обєму! — А тут лежали ще гори пнїв, ще тисячі і тисячі лежали там, дома, ще й на вершинах гір, звідки рішено котити їх вже на самім остатку; а знов масами лежало їх здержаних на мостах у підніжа гір, — а три рази денно привозила желїзниця жертви сюди! Длятого квапили ся так з їх нищенем, так дорожили кождою годинкою в дни!...

(Конець буде.)

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 20-го квітня 1896.

	Львів.			Чернівцї.		
Пшениця . .	від 7.50	до 7.70	від	7.35	до	7.45
Жито . . .	„ 6.30	„ 6.65	„	5.90	„	6.05
Ячмінь бров. .	„ 5.40	„ 6.—	„	5.50	„	5.60
Ячмінь простий	„ 5.75	„ 5.—	„	4.70	„	4.80
Овес . . .	„ 5.70	„ 6.—	„	5.30	„	5.40
Ріпак . . .	„ 9.—	„ 9.25	„	8.75	„	9.—
Горох . . .	„ 5.—	„ 8.—	„	5.—	„	6.—
Вика . . .	„ 4.75	„ 5.—	„	0·—	„	0.—
Льнянка . .	„ 0.—	„ 0.—	„	0.—	„	0.—
Біб	„ 0.—	„ 0.—	„	0.—	„	0.—
Бобик . . .	„ 4.25	„ 4.60	„	0.—	„	0.—
Гречка . . .	„ 7.—	„ 7.50	„	0.—	„	0.—
Конюшина черв.	„ 25.—	„ 30.—	„	28.—	„	31.—
Конюшина біла	„ 30.—	„ 50.—	„	0.—	„	0.—
Конюш. шведск.	„ 30.—	„ 35.—	„	0.—	„	0.—
Кукуруза нова	„ 5.—	„ 5.50	„	4.—	„	4.10

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Лїтературне Товариство

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складї:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за рочник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За кожде слово платить ся 1 кр.

Важне для всїх!

Хто із Вп. Читателїв хоче що дешево набути або добре продати, най оголосить через нашу ґазету, то певно не пожалує.

Важне для громад! Одно буковиньске місто має дві великі огневі сикавки на продаж. Цїна дуже низька.

Всї прибори до робленя соломяних улїв є на продаж. Цїна дуже низька.

Млин кінний з францускими камінями і з всїма найлїпшими приборами є в Чернівцях на продаж. Цїна дуже приступна.

Фортепян старий на продаж в Чернівцях. Цїна 30 зр.

Книга адрес для купцїв. Містить $1^1/_2$ мілїона всїляких адрес. Замісць 14 зр. лише 2 зр. 50 кр.

І. Рехенберґа книгарня і папірня в Чернівцях, улиця ратушева 23. Поручаю ся до доставлюваня руских книжок і ґазет. Маю великий склад руских книжок для всїх шкіл. Прибори до писаня продаю по найдешевших цїнах. Для шкіл народних особливо користні услівя.

4—12. **І. Рехенберґ.**

Візок для одного коня з двома дишлями, плетеним кошем, мягким сидженем, ще мало уживаний, і шори є на продаж. Цїна дуже приступня.

Американьский будильник 1 зр. 65 кр., з календарем 2 зр. 5 кр.

Зеґарок стїнний з вагою, що лише йде а не бє, 1 зр.; будильник 1 зр. 25 кр., а такий, що бє і будить, 1 зр. 90 кр.

Францускі зеґарки стїнні накручують ся раз на тиждень. Добрі для шкіл, читалень і т. д. 2 зр. 60 кр.

Цїни сих зеґарків суть фабричні для перепродажи. Меньше як тузин (12) не висилає ся.

Ножики кишенькові з 2-ма і 3-ма вістрями, 6 тузинїв (82 штук) 7 зр. 20 кр. Меньше як 6 тузинїв не висилає ся.

Машина до шитя употреблена, але ще дуже добра, 25 зр. Можна і ратами сплачувати.

Машина до плетеня пончіх і рукавиць, употреблена 25 зр. За помочію сеї машини можна денно 8 пар пончіх сплести і то о много красше, як руками.

За 7 зр. 20 кр. можна дістати ріжних річий: 12 ножів столових, 12 вилок, 12 ложок (британїя), 12 ложечок, 12 ножів кухонних, 6 ножів для хлїба, 6 ножиць сталевих, 6 ножиків кишенькових, 2 кохлї (британїя).

100 великих сьв. образів в красках з рускими підписами 5 зр. Близько 40 штук таких образів (кождий иньший) висилає фабрика на взір за 2 зр. Такі образи продають перепродавцї по 15 до 20 кр.

Про сї оголошеня (1—13) дає близші відомости Адмінїстрация „Добрих Рад“ в Рогізнї п. п. Садаґура.

На кожде замовленє треба прислати почтову марку за 5 кр.

Поручаємо гостинницю Метрополь Лерхенфельда в Чернівцях при улици Ратушевій.

Віктор Тірінґ з Відня, Praterstrasse 11, поручає впв. Публицї свою новоотворену філїю зі складом одежі в Чернівцях при улици Ратушевій ч. 7. Цїни як найнизші! 10—12.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

ДР. ПЕТРО ІССЕЧЕСКУЛ,

ц. к. нотар

в Чернівцях

перенїс свою канцелярию з головної улицї до власного дому при

ул. палати краєвої

(Landhausgasse) **16.** (3—5)

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Рогізнї що місяця. Передплата, платна в Рогізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

1. рочник „Д. Р.“ містить до 200 поучаючих уступів а зверх 120 забавних приказок і много иньшого. Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., без 2. числа 80 кр., а без 2. і 3. лише 40 кр.

2. рочник „Д. Р.“ містить до 300 статейок, дуже много приказок і одну довгу повість, що майже через всї числа тягне ся: „Як то з Василя Двірничука зробив ся Василь Дворницкий і які він пригоди мав, що ся свого роду відцурав.“ Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., а без двох чисел 50 кр.

3. рочник „Д. Р.“ містить так само як і другий рочник дуже много пожиточного для господарства і забави, много образків і одну більшу повість: „Як визволювали Сорохан і Громко своїх синів з войска“. Ся повість була печатана вже 4 рази (3 рази по руски і раз по нїмецки“). Цїна цїлого рочника 1 зр. 30 кр., без двох чисел 60 кр.

4. рочник „Д. Р.“ містить як і попередні дуже много пожиточного і забавного для всїх і окрім того много дуже практичних рисунків. Цїна цїлого рочника 1 зр. 40 кр., а без двох чисел 70 кр.

5. рочник „Д. Р.“ містить окрім всїляких порад для всїх ще і 8 дуже забавних повісток як нпр.: „Адвокат в небі“ „Ретельний жидок.“ Цїна 1 зр. 20 кр.

6. рочник Д. Р. містить забавну повіст: „Петро Фостик і єго син Фостович“.

Цїна 6 рочників разом з рек. пересилкою 6 зр.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL